

Hız. Ali neden kendi zırhını zorla almadı?

Ali (r.a.), adalet konusunda son derece titizdi. Makamı ne olursa olsun, herkesin hukuk önünde eşit olduğunu bizzat yaşayarak gösterdi. Müminlerin halifesi olduğu hâlde, bir Yahudi ile hâkim karşısına çıkmaktan çekinmedi.

Sıffin Savaşı'na giderken zırhını kaybetmişti. Savaş dönüşü Kûfe'de bir Yahudi'nin elinde kendi zırhını gördü ve: **“Bu zırh benimdir. Ne sattım ne de hediye ettim.”** dedi. Yahudi ise zırhın kendisine ait olduğunu iddia etti.

Hız. Ali (r.a.) isterse onu zorla alabilirdi. Ancak meseleyi mahkemeye taşımayı teklif etti: **“Öyleyse hâkime gidelim.”** dedi. Birlikte kadı huzuruna çıktılar. Hâkim, adaletiyle meşhur Kadı Şureyh idi.

Hız. Ali (r.a.) hâkimin yanına oturdu. Bu hareketinin sebebi olarak da: “Hasmım Yahudi olmasaydı elbette onunla aynı yerde otururdum. Fakat ben Resûlullah'tan, 'Allah'ın onları küçülttüğü yerde siz de onları küçültün!' buyurduğunu işittim.” dedi.

Kadı, davayı dinledikten sonra Hız. Ali'ye delil sordu. Hız. Ali (r.a.), hizmetçisi Kanber'i ve oğlu Hasan (r.a.)'ı şahit gösterdi. Ancak kadı, **“Oğlun babası için şahitlik yapamaz.”** diyerek bu şahitliği kabul etmedi.

Bunun üzerine Kadı Şureyh, delil yetersizliğinden dolayı hükmü Yahudi lehine verdi.

Bu adalet karşısında Yahudi derinden etkilendi ve şöyle dedi: **“Müminlerin emîri beni mahkemeye getirdi, kendi tayin ettiği hâkim de onun aleyhine hüküm verdi. Şahitlik ederim ki bu din haktır.”** diyerek Müslüman oldu. Ardından zırhın aslında Hız. Ali'ye ait olduğunu itiraf etti.

Hız. Ali (r.a.) bu duruma çok sevindi ve: **“Madem Müslüman oldun, ben de bu zırhı sana hediye ediyorum.”** dedi.

Bu hadise, adaletin sadece kanunlarda yazılı bir metin değil, bir ruh ve karakter meselesi olduğunu gösteren insanlık tarihinin en sarsıcı tablolarından biridir. Devlet başkanı olan bir “Emîr”in, sıradan bir vatandaşla -üstelik farklı bir dinden olan biriyle- yargıç karşısında eşitlenmesi, nefsin kibrine indirilen en ağır darbelerden biridir.

1. “Güç Haklılık Değildir” Hissesi

Nefis, elinde güç ve imkan olduğunda kendi adaletini kendi dağıtmak ister. “Zırh benim, ben halifeyim, neden uğraşayım?” diyen ses nefsin sesidir.

Hız. Ali bize öğretir ki; haklı olmak, hak arama usulünü çiğneme yetkisi vermez. Gerçek

büyüklik, gücün varken hukuka boyun eğmektir. Nefis, gücü altına aldığında değil, hakka teslim olduğunda yücelir.

2. “Makamsız Eşitlik” Hissesi

Nefis, unvanlarla beslenir. “**Sen benim kim olduğumu biliyor musun?**” cümlesi nefsin en sevdiği kalkandır. Hz. Ali’nin bir Yahudi ile aynı seviyede oturup hükmü beklemesi, makamın sadece bir sorumluluk olduğunu gösterir.

Adalet önünde “Halife Ali” ile “Yahudi vatandaşı” eşittir. Nefis, dünyevi rütbelerin mezar kapısında bittiğini ve adaletin rütbe tanımadığını bu olayla idrak etmelidir.

3. “Hükme Rıza” Hissesi

Nefis, kendi aleyhine verilen bir kararı kabul etmekte zorlanır; itiraz eder, öfkelenir, adaleti sorgular. Kadı Şureyh’in, oğlu Hz. Hasan’ın şahitliğini kabul etmemesi Hz. Ali için bir “onur” meselesi olabilirdi.

Hz. Ali, kendi tayin ettiği hakimin aleyhine verdiği hükme, zerre kadar incinmeden rıza göstermiştir. Bu, nefsin “benim dediğim olsun” inadını kıran muazzam bir teslimiyettir. Adalet, bizim lehimize olduğunda değil, aleyhimize olduğunda gösterdiğimiz tavırla ölçülür.

4. “Kalp Fethetmek, Mülk Fethetmekten Üstündür” Hissesi

Hz. Ali bir zırhı kaybetti ama bir gönül, bir insan ve bir ebedi kardeş kazandı.

Nefis mülkiyeti (zırhı) korumaya odaklanır, ruh ise hakikati. Eğer Hz. Ali zırhını zorla alsaydı, sadece bir parça demiri geri almış olurdu. Adaletle hareket edince, bir insanın hidayetine vesile oldu. Nefis, bazen kaybetmenin en büyük kazanma biçimi olduğunu bu dokunaklı sonla anlamalıdır.

5. “Cömertlik ve İhsan” Hissesi

Dava bittikten ve Yahudi Müslüman olduktan sonra Hz. Ali’nin zırhı ona hediye etmesi, adaletin üzerine giydirilmiş bir “merhamet” ve “ihسان” hırkasıdır.

Adalet borcu öder, ihسان ise kalbi bağlar. Nefis, hakkını aldıktan sonra intikam almak veya karşı tarafı mahcup etmek ister. Oysa kâmil mümin, hakkını feda ederek kardeşliği inşa eder.